

Kampüs ve Kampüste Yaşam

Halil IŞIK

Halil IŞIK

KAMPÜS VE KAMPÜSTE YAŞAM

ISBN 978-625-8789-92-8

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Temmuz 2026, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Özgürel

Dizgi-Grafik Tasarım: Beyza Nur Erdoğan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25

Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi

Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Üniversite öğrencileri için yaşamlarını anlamlandırdıkları yerler kampüslerdir. Kampüs yaşamına yüklenen anlam öğrencilerin öğrenmelerini, diğer öğrencilerle etkileşimini, öğrenmeye destek hizmetlerine ulaşımını ve öğretim kadrosunun kalitesini de etkiler. Kampüs yaşamı bir bütün olarak öğrencilerin ve diğer bireylerin gereksinimlerine cevap verebilecek bir anlayışla inşa edilmelidir. Bu açıdan sistem yaklaşımına göre kampüs kavramını ele almak uygun bir yaklaşımdır.

Bu çalışma belirli sınırlılıklar arasında kampüs ve kampüste yaşama ilişkin açıklamalar ve tartışmalara zemin hazırlamak amacıyla kaleme alınmıştır. Kampüsü bir bütün olarak eksiksiz bir şekilde açıklamak iddiasında değildir. Umulur ki bundan sonra bu konuda daha derin araştırmalar yapılır ve yayımlanır. Dolayısıyla kampüsler daha iyi birer yaşam alanları haline gelir.

Kampüslerin yükseköğretim deneyimi olan her birey üzerinde önemli izler bıraktığı bir gerçektir. Kampüslerin sahip olduğu imkânlar ve koşullar her geçen yıl gelişim göstermektedir. Üniversiteler ve diğer yükseköğretim kurumları sadece derslik ve amfilerden ibaret yerler değildir. Kampüs yaşamında öğrencilerin çok farklı yönlerden, gayri resmi etkileşim ve deneyimler dâhil, öğrenmeleri ve kendilerini geliştirmeleri söz konusudur.

Bu çalışmanın kampüs ve kampüs yaşamını açıklama konusunda denizde damla misali olduğu düşünülmektedir. Çalışmanın kendi içinde küçük bir başlangıç olduğu düşünülmekte olup diğer önemli çalışmalarla bu konuda gelişmelerin devam edeceği umulmaktadır.

Bu çalışmada yer alan şekilleri tasarlayıp uygulamaya geçiren yeğenim Dr. Gizem TAYLAN YALÇIN'a en içten teşekkürlerimi sunar; sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim. Çalışmayı dil, anlatım ve imla açısından inceleyen ve düzeltme işlemlerini yapan meslektaşım Öğretmen Abdulkadir ÖNTÜRK Hocam'a çok teşekkür eder; kendilerine sağlık, mutluluk ve başarılar dilerim.

Bu çalışmanın dizgi ve basımını gerçekleştiren Pegem Akademi Yayıncılık ailesine en içten teşekkürlerimi bir borç bilirim. Çünkü onlar bu süreçte gerek profesyonellikleri gerekse gösterdikleri ilgi, alaka ve yakınlıktan dolayı çok büyük motivasyon kaynağı oldular.

Gençlerimizin yaşam kalitesini olumlu etkileyen ve onların huzur içinde öğretimlerini sürdürmesine imkân sağlayan kampüslere sahip olmaları dileğiyle...

Saygılarımla.

Temmuz, 2026, VAN

Prof. Dr. Halil IŞIK, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi*

ORCID No: 0000-0002-5305-0744

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
-------------	-----

1. BÖLÜM

KAMPÜSTE YAŞAM: TEMEL KAVRAMLAR

Giriş.....	1
Kampüs Kavramı.....	3
Üniversite Kampüsüne İlişkin Temel İlkeler.....	5
Kampüs Yaşamının Temel Unsurları.....	7
Kampüsün İşlevleri.....	8
Sloganlar Aracılığıyla Kampüsü Anlama.....	9
Kampüsün Çevresiyle Etkileşmesi.....	12
Özet.....	14
Tartışma Soruları.....	15

2. BÖLÜM

TARİHSEL AÇIDAN KAMPÜS

Giriş.....	16
Türk Eğitim Tarihinde Külliye'den Kampüse Gelişim Süreci.....	17
Bir Yaşam Alanı Olarak Üniversite Kampüsleri.....	18
Batı'da Üniversite Kampüslerinin Tarihsel Gelişimi.....	20
II. Dünya Savaşı Sonrası Amerikan Kampüsleri.....	26
Özet.....	26
Tartışma Soruları.....	27

3. BÖLÜM

KAMPÜSÜN TEMEL BİLEŞENLERİ

Giriş.....	28
Öğrenci Yaşam Kalitesi ve Kampüs.....	29
Kampüs Peyzajı ve Bahçeler.....	31
Açık Alanların Oluşturulması.....	32
Kampüste Ulaşım.....	33
Kampüs İç ve Dış Ortamlarında Termal Kontrol.....	34
Kampüste Beslenme ve Temizlik.....	35
Kampüste Yaşamsal Mekânlar ve Ticari İşletmeler.....	37
Özet.....	40
Tartışma Soruları.....	40

4. BÖLÜM

KAMPÜSÜN FİZİKİ YAPILANMASI

Giriş.....	41
Kampüs Morfolojisi.....	42
Kampüs Yapılanmasında Eğilimler.....	43
Özet	48
Tartışma Soruları.....	49

5. BÖLÜM

KAMPÜS ESTETİĞİ

Giriş.....	50
Estetik ve Kampüs Estetiği.....	51
Yatay ve Dikey Kampüsler.....	54
Açık Alanların Estetiği.....	56
Özet	57
Tartışma Soruları.....	58

6. BÖLÜM

KAMPÜSTE ÖĞRENCİ İŞLERİ VE YÖNETİMİ

Giriş.....	59
Kampüste Öğrenci İşleri ve Öğrenci İşleri Kavramı.....	60
Öğrenci İşleri Ofisi.....	62
Kampüste Öğrenci İşlerinin Yönetimi.....	65
Öğrenci İşlerinin Yönetiminde Otomasyon ve Nesnelerin İnterneti	65
Uluslararası Öğrencilere Yönelik Hizmetler	66
Öğrenci İşlerinin Sorunları.....	67
Öğrenci İşleri Biriminde İnsan Kaynaklarının Yönetimi.....	68
Özet	69
Tartışma Soruları.....	70

7. BÖLÜM

KAMPÜSTE İNFORMAL ÖĞRENME VE ORTAMLARI

Giriş.....	72
Gayri Resmi Öğrenme Ortamları ve Kampüsler.....	72
Kampüste Kütüphane Bilişim Teknolojileri.....	75
Kampüste Program Dışı Etkinlikler.....	77

Kampüste Program Dışı Etkinlikler İçin Mekânlar	78
Kampüslerde Sosyal ve Kültürel Etkinlikler: Öğrenci Tatmini ve Katılımı	79
Özet	80
Tartışma Soruları	81

8. BÖLÜM

KAMPÜSTE SPORTİF ETKİNLİKLER

Giriş	83
Kampüste Öğrenciler ve Rekreatif Spor Etkinlikleri	83
Kampüste Rekreatif Ortamları	85
Kampüste Öğrencilerin Spora Erişimini Engelleyen Faktörler	87
Kampüste Eğlence Olarak Spor ve Maç Seyretme	89
Özet	90
Tartışma Soruları	91

9. BÖLÜM

KAMPÜS COĞRAFYASI

Giriş	92
Kampüs Coğrafyası Kavramı	93
Kampüste Yer ve Mekânlar	94
Kampüste Açık Alanlar	94
Kampüs Planı, Tasarımı ve Peyzajı ile Duygusal Kimlik İlişkisi	96
Sürdürülebilirlik ve Kampüs İlişkisi	97
Kampüste Suçun Coğrafyası	100
Kampüs Demografisi ve Değişimi	101
Özet	102
Tartışma Soruları	103

10. BÖLÜM

KAMPÜSÜN SOSYOLOJİSİ

Giriş	104
Kampüste Sosyalleşme	106
Kampüste Sosyal Yapı	107
Kampüste Sosyal Sınıflar, Çatışmalar ve Ayrımcılık	108
Sosyal Hareketlilik Bağlamında Kampüs ve Üniversite	109
Kampüs Sosyolojisi ve Sorunlar	111
Üniversite Kampüsleri ve Aktivist Alt Kültürü	112

Kampüste Sosyolojik Bir Vaka: “Mikro Saldırı” Kavramı	114
Özet	115
Tartışma Soruları.....	116

11. BÖLÜM

KAMPÜS İKLİMİ VE KÜLTÜRÜ

Giriş.....	117
Kampüs İklimi ve Kültürü Kavramları	119
Kampüs İklim ve Kültürünün Öğrencilere Etkileri	122
Üniversite Akademik Kültürü ve Kampüs Kültürü İlişkisi	123
Sağlıklı Kampüs Kültürü	124
Özet	125
Tartışma Soruları.....	126

12. BÖLÜM

KAMPÜSTE SAĞLIK HİZMETLERİ

Giriş.....	127
Kampüste Sağlık, Temizlik ve Beslenme İlişkisi.....	129
Kampüste Öğrencilerin Riskli Sağlık Davranışları	130
Kampüste Sağlık Hizmetleri	131
Kampüs Sağlık Hizmetleri Acil Servis ve Planlaması	132
Kampüste Sağlıklı Yaşam.....	133
Kampüslerde Salgın ve Bulaşıcı Hastalıklar.....	135
Özet	136
Tartışma Soruları.....	137

13. BÖLÜM

KAMPÜSTE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK

Giriş.....	140
Kampüste Ruh Sağlığı ve Psikolojik Rahatsızlıklar.....	141
Kampüs Peyzajı-Mimarisi ve Öğrencilerin Ruh Sağlığı İlişkisi.....	143
Kampüste Fiziksel Etkinlikler ve Ruh Sağlığı	144
Kampüste Maneviyat ve Ruh Sağlığı.....	145
Kampüste Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri.....	146
Özet	148
Tartışma Soruları.....	149

14. BÖLÜM

KAMPÜS GÜVENLİĞİ

Giriş.....	151
Kampüs Güvenliğinin Boyutları.....	151
Kampüs Güvenliğinde Kritik Konular.....	152
Kampüste Suç ve Suçla Mücadele.....	154
Kampüste Doğal Afetler ve Güvenlik	157
Kampüste Trafik Güvenliği	159
Kampüste Biyolojik Kaynaklı Risklere Karşı Güvenlik	159
Kampüs ve Çevresi Arasında Güvenlik Bariyeri.....	160
Kampüste Öğrencilere Yönelik Güvenlik Önerileri.....	161
Özet	162
Tartışma Soruları	163

15. BÖLÜM

KAMPÜS YÖNETİMİ VE ORGANİZASYONU

Giriş.....	165
İnternet Çağında Kampüs Yönetimi	166
Kampüs Yönetim Sistemi ve Akıllı Kampüs Yönetimi	167
Kampüs Yönetiminde Sorunlar	171
Özet	171
Tartışma Soruları	172

Kaynakça.....	173
----------------------	------------

1. BÖLÜM

KAMPÜSTE YAŞAM: TEMEL KAVRAMLAR

Bölüm Amacı

Bu bölümde üniversite ve diğer yükseköğretim kurumlarına mekânsal anlamda zemin hazırlayan kampüs kavramı ve ilişkili kavramlara ilişkin açıklamaların sunulması amaçlanmıştır. Yükseköğretim için yaşam alanı olan kampüsler öğrencilere ve diğer bireylerin sosyal, fiziksel, barınma, psikolojik, eğitimsel ihtiyaçlarını gidermeye yönelik ortamlara sahip olmalıdır. Bu yönüyle kampüsler farklı amaçlara yönelik binalar ve açık alanların bütününe ifade eden bir kavram olarak düşünülebilir. Eski dilde buna külliye de denir.

Öğrenme Hedefleri

1. Üniversite ve diğer yükseköğretim kurumları bağlamında kampüs kavramını açıklamak.
2. Kampüsün temel unsurlarını açığa kavuşturmaya yönelik tartışma ortamı oluşturmak.
3. Kampüs-çevre ve kampüs-şehir ilişkilerini tartışmak.
4. Kampüsün işlevlerini açıklamak.

GİRİŞ

Eğitim ortamındaki bir kampüs fikri, akademik bir kurumun felsefesi ve yöneliminin merkezindedir. Binalar, etkinlikler, insanlar, alt kültürler ve festivallerden oluşan kampüs, mekânın genel deneyimini birlikte oluşturur. Öğrenciler hayatlarının önemli bir bölümünü kampüslerinde geçirirler ve burada geçirdikleri süre, kişiliklerini dönüştüren ve şekillendiren bir deneyim haline gelir. Kampüs kültürü ve mekânları, burada geçirdikleri süre boyunca öğrenciler üzerinde muazzam bir etki yaratmıştır. Kampüs hayatına dair anılar genellikle en canlı şekilde hatırlanır ve eski sınıf arkadaşları, yurt arkadaşlarıyla yapılan sohbetler de düzenli olarak anılır. Uzun yıllar boyunca kampüs, onların uzaktaki evleri olmuştur (CEPT University, 2012).